

Achtergrondinformatie

Resolutie 100

“Een succesvol veiligheidsbeleid bouwt checks and balances in. Tijdelijkheid, proportionaliteit en democratische controle zijn de maatstaven waaraan we elke veiligheidsmaatregel toetsen.”

CONTEXT

De afgelopen jaren is de wereld geconfronteerd geworden met verschillende bloederige aanslagen van IS. En ook in ons land zijn we er niet aan ontsnapt. De verschrikkelijke beelden van 22 maart 2016 staan in ieders geheugen gegrift. Na elke nieuwe aanslag, gaan er stemmen op om een repressiever beleid te voeren, in een opbod van nieuwe veiligheidsmaatregelen die onze fundamentele vrijheden inperken: de invoering van een noodtoestand, gewapend bestuur, radicale meningen bestraffen, enzovoort. Als je sommige beleidsmakers moet geloven, moet onze vrijheid worden afgeschaft om ze te kunnen beschermen.

Het volstaat echter om te kijken naar het recente verleden om te concluderen dat deze aanpak niet werkt. Na 9/11 en de oorlog in Irak is het evenwicht tussen vrijheid en veiligheid in de Verenigde Staten zoek geraakt. De uitpattingen van de Patriot Act, Guantanamo en een oorlog op basis van drogredenen hebben de wereld niet veiliger gemaakt. Wil dat zeggen dat we naïef zijn? Dat we de terroristen maar hun beloop moeten laten? Niets is minder waar.

Terroristen houden zich niet aan de spelregels van onze samenleving. Ze haten de vrijheid die wij koesteren en vallen onze open samenleving genadeloos aan. Maar we mogen geen millimeter plooiën voor de chantage en angst waarmee terroristen ons willen vergiftigen. Als we overtuigd zijn dat de waarden die we koesteren de juiste zijn, moeten we er zeker in moeilijke tijden ongegeneerd voor opkomen.

HOE BESTRIJDEN LIBERALEN TERREUR?

Liberalen bestrijden terreur op hun eigen manier en op hun eigen voorwaarden. De Canadese hoogleraar en oud-politicus Michael Ignatieff geeft ons 3 richtsnoeren mee bij het voeren van veiligheidsbeleid: tijdelijkheid, proportionaliteit en democratische controle.

Tijdelijkheid houdt in dat harde maatregelen voorzien worden van een vervaldatum en een verplichte evaluatie. Dat vermijdt dat ze later kunnen worden misbruikt in een totaal andere context. Zo mogen militairen onze straten en pleinen bewaken wanneer er een concrete dreiging is voor een terroristische aanslag. Maar wanneer het dreigingsniveau daalt, moeten ze terug naar hun kazernes.

Proportionaliteit betekent dat je niet met een kanon op een mug mag schieten. We vinden bijvoorbeeld niet dat de bagage van iedereen die de Thalys naar Frankrijk neemt, systematisch moet worden gecontroleerd. Maar het uitvoeren van nachtelijke uitzoeken in geval van terrorisme, vinden we wel proportioneel. Evenals de verlenging van de aanhoudingstermijn van 24u naar 48u.

Democratische controle ten slotte, vormt de ultieme toets met de fundamentele van onze democratie. De controletaak van het Parlement, van de rechterlijke macht en van burgers zelf is essentieel. Precies daarom betrekken we het parlement in de aanpak tegen terreur. En daarom vinden we het niet de taak van burgemeesters, maar van rechters, om te bepalen wie er achter slot en grendel moet.

Is het evenwicht tussen vrijheid en veiligheid altijd evident te vinden? Nee. Maar met de liberalen weet je dat de afweging steeds zorgvuldig wordt gemaakt, dat checks and balances worden ingebouwd, zonder op termijn af te glijden naar een maatschappij waar je uiteindelijk noch vrijheid, noch veiligheid overhoudt.

MEER LEZEN?

Michael Ignatieff , *“The Lesser Evil: Political Ethics in an Age of Terror”*